

zjištěnými prvého soudu, nedotčenými uplatňovanými odvolacími úřady, pokud nebyla opravena odvolacím soudem samým. Odporuje-li však odvolatel důvodem nesprávného ocenění důkazů správnosti skutkových zjištění prvého soudu, nesmí se odvolací soud vyhnouti přezkoumání správnosti oněch zjištění s poukazem na právo prvého soudu volně oceňovati výsledky veškerého jednání a provedených důkazů podle § 272 c. ř. s., nýbrž musí podrobiti ocenění prvého soudu svému vlastnímu (rovněž zásadou § 272 c. ř. s. ovládanému) pečlivému přezkumu a hodnocení, ježto se otázka, zda má býti některé tvrzení, jež pokládal prvý soud za dokázané či nedokázané, pokládáno i odvolacím soudem za pravdivé nebo nepravdivé, stala následkem odvolání sporným bodem, jenž musí býti zkoumán (viz Klein: »Vorlesungen«, str. 44 až 48, Ott: Civilní právo procesní III, str. 61, Hora: Čsl. civilní právo procesní 1924 III, str. 61). Odvolací soud musí tudíž podrobiti své vlastní úvaze a sám náležitě odůvodnit, zda a z jakých důvodů pokládá jednotlivé odvolatelem napadené zjištění za správné, či nikoliv. Ježto pro řádné posouzení sporu schází ve shora naznačeném směru potřebná skutková zjištění a vada ta zasahuje i do řízení v prvé stolici, bude nutně zjištění, a bude-li třeba, i řízení v té příčině doplniti. Bylo proto dovolání jako odůvodněnému vyhověti.

Čís. 16373.

Železniční zaměstnanci (vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n.).

Změna služebního poměru pomocného zaměstnance ve služební poměr zřízence československých státních drah (§ 135, odst. 1, řeč. vlád. nař.) nastává již splněním zákonného předpokladu vytčeného v § 135, odst. 1, uved. vlád. nař., t. j. že pomocný zaměstnanec ztrávil dvanáct let nepřerušené uspokojivé služby ve vlastnosti plně zaměstnaného pomocného zaměstnance, aniž jest k změně potřebí vyhlášky v Úředním listě čs. železniční správy.

Železniční správa není oprávněna stanoviti pro uvedenou změnu služebního poměru jiné podmínky, než jsou vytčeny v uvedeném zákoně předpise, zejména vyhraditi si možnost znovu změnit služební poměr zřízence ve služební poměr pomocného zaměstnance.

(Rozh. ze dne 7. října 1937, Rv I 2226/37.)

Srovn. rozh. 13895, 15040, 15516, 15223 Sb. n. s.

Žalobce nastoupil službu u železnice jako dělník dne 16. února 1908 ve stanici Z. Stal se členem provisijního fondu bývalých rakouských státních drah, počínajíc dnem 1. října 1909. Dne 25. dubna 1919 vystoupil z státních drah, počínajíc dnem 1. října 1909 vstoupil jako pomocný zaměstnanec ze služeb čs. státních drah, byl však opět přijat podle své přihlášky dne 26. dubna 1919 a stal se členem pensijního fondu československých státních drah. Hledíc na to, že mu

byla započtena doba jeho členství v uvedeném provisijním fondu, počítá se jeho členství v pensijním fondu československých státních drah od 1. ledna 1911. Žalobcův služební poměr pomocného zaměstnance byl změněn ve služební poměr zřízence československých státních drah a tato změna byla uveřejněna v Úředním listě ředitelství státních drah v P. ze dne 21. října 1933, č. 23. Uveřejněný v něm přestup byl však zrušen opravou v témže Úředním listě ze dne 4. listopadu 1933, č. 24. Dne 20. září 1933 byla žalobci dána čtrnáctidenní výpověď. V době skončení služebního poměru výpovědí byl žalobce členem pensijního fondu československých státních drah 22 let, 9 měsíců a 4 dny, t. j. zaokrouhleně 23 let. Tvrdě, že ve smyslu § 135 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. jest postaven na roveň zaměstnancům státních drah, uvedeným v I. díle uved. vlád. nař., a že má nárok na pensi podle § 7 č. 1 stanov pensijního fondu československých státních drah, domáhá se žalobce žalobou zjištění, že má proti žalovanému státu (železniční správě) nárok na vyplácení pense 708 Kč měsíčně a že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci na nedoplatku pense 25.524 Kč s přísl. Proti žalobě namítl žalovaný stát mimo jiné, že se v Úředním listě č. 23 uveřejněná změna služebního poměru v poměr zřízence stala s výhradou možné změny. Tato vyhrazená změna byla pak provedena opravou, když byly zjištěny proti žalobci jeho protistátní činy a jeho smýšlení, pro které byl žalobce podle § 17 pracovního řádu vypověděn. Byla tudíž změna služebního poměru podle učiněné výhrady odvolána a žalobce se proto nemůže odvolávat na § 7, odst. 1, stanov pensijního fondu, neboť pro něho platí jen ustanovení § 7, odst. 3, řečených stanov. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolací soud dospěl stejně jako první soud k závěru, že žalobce má nárok na pensi podle § 7 č. 1 stanov pensijního fondu čs. státních drah. V § 135 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. se stanoví, že se pomocní zaměstnanci po 12leté službě staví na roveň zřízencům a že se tento nový služební poměr počíná dnem po dovršení 12leté služby. Žalobce byl spolu s jinými oznámen k přeřazení do uvedeného nového poměru a ředitelství státních drah tuto změnu také vyhlásilo v Úředním listě s platností od 20. května 1933. Z toho vyplývá, že byly u žalobce splněny k rozhodujícímu dni všechny podmínky přeřazení a že má od 20. května 1933 nabyté právo, že jest jej pokládati za pomocného zaměstnance v poměru zřízence od dotčeného dne. Vyhláška o tom v Úředním listě není povahy konstitutivní, nýbrž jen deklaratorní, ba spíše jen evidenční, ježto nárok má svůj základ již v § 135 uved. nař. Proto výhrada možné změny, obsažená v Úředním listě, se nemůže týkati nabytého již práva a toto právo nemohlo býti účinně odvoláno jednostranným aktem železniční správy, nýbrž jen za podmínek, za kterých může býti definitivní zaměstnanec ze služby propuštěn. Vyšly-li dodatečně proti žalobci najevo skutečnosti, vzbuzující pochybnosti o jeho politické spolehlivosti, nemohla výpověď služebního poměru zrušiti poměr ten tak, že by žalobce pozbyl i nároku na pensi podle § 7-č. 1 stanov, nýbrž nastal tu účinek, jako by byl dán do výslužby; zrušení služebního poměru bez nároku na pensi mohlo by nastati jen za podmínek služebním

řádem stanovených, což však dosud vysloveno nebylo (na příklad podle § 92 služ. řádu). Správnost vyloženého stanoviska je patrná i z této úvahy: Kdyby se byla vyhláška v Úředním listě stala na př. začátkem července 1933, tedy před zahájením vyšetřování proti žalobci, nebyla by mu mohla býti dána výpověď pro podezření z protistátního smýšlení, nýbrž mohlo by se proti němu postupovati jen podle služebního řádu. Z toho, co uvedeno, plyne, že prvý soud právem přiznal žalobci nárok na pensi podle § 7 č. 1 stanov a odvolání nemůže míti úspěch.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zbývá jen přezkoumati otázku, zda žalovaný byl oprávněn služební poměr žalobcův, změněný podle § 135 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. ve služební poměr zřízence čs. státních drah, znova změnit v dřívější služební poměr pomocného zaměstnance, když si takovou změnu vyhradil při přeměně podle § 135 řeč. vlád. nař. Popřel-li odvolací soud oprávnění žalovaného k dotčené změně žalobcova služebního poměru, vyhovuje jeho rozhodnutí zákonu a shoduje se se zásadami, vyslovenými již v rozhodnutích nejvyššího soudu v č. 13895, 15040, 15516, 15223 Sb. n. s., k nimž stačí pro stručnost odkázati, a jest jen ještě dodati: Předpokladem změny služebního poměru pomocného zaměstnance ve služební poměr zřízence čs. státních drah podle § 135 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. jest dvanáct let nepřerušené uspokojivé služby, ztrávené ve vlastnosti plně zaměstnaného pomocného zaměstnance. Splnil-li pomocný zaměstnanec uvedený předpoklad, »staví se — podle doslovu § 135 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. — co do služebního poměru na roveň« zřízencům čs. státních drah, o nichž jedná první část vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. Již tedy z doslovu § 135, odst. 1, řeč. vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. vyplývá, že změna služebního poměru pomocného zaměstnance ve služební poměr zřízence čs. státních drah nastává již tím, že splněn byl předpoklad dvanáctileté nepřerušené uspokojivé služby ve vlastnosti plně zaměstnaného pomocného zaměstnance a že k takovéto změně není potřebí vyhlášky v Úředním listě čs. železniční správy. Není-li však třeba vyhlášky, nemá právního významu ani to, že u žalobce byla změna jeho služebního poměru ve služební poměr zřízence čs. státních drah v Úředním listě vyhlášena s výhradou možné změny, neboť železniční správa nebyla hledíc na jasné ustanovení § 135, odst. 1, vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. oprávněna stanoviti pro změnu žalobcova služebního poměru ve služební poměr zřízence čs. státních drah jiné podmínky, než jsou v dotčeném ustanovení určeny, a nemohla si vyhraditi rozhodnutí o tom, zda v žalobcově osobě byly splněny nějaké podmínky, které by byla sama stanovila ještě jako předpoklad změny jeho služebního poměru v poměr zřízence čs. státních drah. Ani výhradou žalovaného o možné změně v žalobcově služebním poměru, ani užitím takovéto výhrady a zrušením změny žalobcova služebního poměru, vyhlášené v Úředním listě, nebyl tudíž do-

tčen po právu již ustanovením § 135 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. založený nárok na změnu jeho služebního poměru v poměr zřízence čs. státních drah.

Čís. 16374.

Smluvní pojištění odpovědnosti.

Výklad úmluvy o pojištění jiného motorového vozidla, které si pojistník opatří místo vozidla, na něž se dosavadní pojištění vztahuje, do určité lhůty ode dne, kdy přestal být vlastníkem (provozním podnikatelem) dosud pojištěného vozidla.

Ustanovují-li pojistné podmínky, že pojistník jest povinen ihned ohlásiti opatření si motorového vozidla k pojištění s přesnými údaji určitých skutečností, týkajících se vozidla, a že pojišťovna mu do určité lhůty po dojití přihlášky oznámí, zda pojištění pro nové vozidlo přejímá, a neučiní-li tak, že se má za to, že se v pojištění pokračuje a že přijetím pojištění se počíná ručení pojišťovny následujícího dne po doručení ohlášky, nedošlo k převodu pojistného poměru na jiné vozidlo, neohlásil-li pojistník nové vozidlo k pojištění.

Rozh. ze dne 7. října 1937, Rv II 104/36.)

Srov. rozh. č. 13173, 9939 Sb. n. s.

Roku 1933 sjednal žalovaný se žalující pojišťovnou pojistnou smlouvu o odpovědnostním pojištění (č. pojistky 268.065) automobilu značky »Š.«. Pojistná premie činila 1.467 Kč ročně a byla splatná dne 30. října 1933. Tuto první premii žalovaný zaplatil. Před splatností další pojistné premie, totiž před 30. říjnem 1934 žalovaný pojištěné motorové vozidlo směnili za jiný vůz značky »S.«. Tvrdí, že žalovaný na místě původně pojištěného automobilu nabyli jiného automobilu a že jest povinen ve smyslu čl. 6 dodatečných ustanovení k všeobecným pojistným podmínkám v pojištění pokračovati, domáhá se žalující pojišťovna na žalovaném žalobou zaplacení pojistné premie 1.467 Kč s přísl., splatné dne 30. října 1934. Čl. 6 dodatečných ustanovení k všeob. poj. podmínkám zněl: »Přestal-li být pojistník vlastníkem (provozním podnikatelem) vozidla ve smlouvě označeného, je povinen tuto změnu pojišťovně neprodleně hlásiti. Jestliže pojistník si opatří místo vozidla, na něž se pojištění vztahuje, do roka ode dne, kdy přestal být jeho vlastníkem (provozním podnikatelem) jiné motorové vozidlo, jest povinen ihned, jakmile si je opatřil, ohlásiti je doporučeným dopisem k pojištění s přesným udáním, kdy a kterou firmou bylo vozidlo vyrobeno, k jakému účelu ho bude použito, kolik HP a jaký počet i obsah válců vykazuje úřední osvědčení. Pojišťovna oznámí pojistníku do 4 dnů po dojití přihlášky, zda pojištění pro nové vozidlo přejímá. Neučinila-li tak, má se za to, že v pojištění pokračuje. Nebyly-li pojišťovně současně s ohláškou oznámeny uvedené údaje, počíná se tato lhůta dnem, kdy je na svůj dotaz zjistila. Přijetím pojištění počíná ručení pojišťovny 12. hodinou polední dne následujícího